

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kaszinovics-utca 6.
Kiadóhivatal: Landesmann III. és Társándi.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona.
Negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.
Hírdetéseket a legutánjebbi árban közölünk

Pallavicini.

— szept. 8.

(L. B.) Alighogy mint homo novusról írtunk róla, egy pillanatra már is úgy volt, hogy bucsuzunk kell tőle. Ugy volt, hogy Esterházy gróffal ő is elhagyja a miniszterelnökséget. Pallavicini vall, hogy ez a momentum felmerülhetett. De viszont ő rá vall az is, hogy pártja elnökségének és a miniszterelnöknek ismételt kérésére megmaradt a miniszterelnökség államtitkárnak. Pallavicini határozottságára vall, hogy Esterházy távozásával magára nézve, aki államtitkári állásában kell, hogy altergója legyen a miniszternek, gondolkodás nélkül levonta a konzekvenciát, ám viszont az Esterházy kabinet összes tagjait maradásra bírta, Pallavicini deferalása is természetessé és magától értetődővé vált.

Am én nem is annyira ebből a szempontból tartom külön említésre érdemesnek a Pavillincini esetét, mint inkább valamelyes szubjektivebb szempontból. Fővárosi és vidéki lapokban olvasom hogy Pallavicini maradását pártállásra való tekintet nélkül mindenfelől örömmel látják. E helyen én talán elsőként irányítottam rá a figyelmet erre az érdekes új jelenségre. A képviselői padokon szerényebben meghuzódó fiatal képviselőnek államtitkári funkciója a miniszteriumából kiszivárgott hírek szerint is igazolta azt a feltevésemet, hogy egynemély gesztusa, melyet a nyilvánosság jól észrevett, egy új és igen érdekes kormányférfiura vall.

Akiknek bármiféle relációban dolguk lehetett, úgy, hogy Pallavicini államtitkári funkcióját megítélhessék, — ma már szertevittek azt a véleményt és köztudomásúvá kezd válni, — hogy Pallavicini a kiváló kormányférfiak legkitűnőbb kvalitásaival bírt. — Gyors átlátása az ügyeken, tiszta ítéllete, pregnans döntése, az expediciós munkának teljes lehetőségeit nyitja meg. És jól mondta Bismarck: «Az expediciós munkájú közigazgatás minden haladás feltétele.» Talán ide céltzott Földes Béla is miniszteri tevékenysége programjaként az aktaszóporítás ellen szólván. Új világot élünk, új friss életre vágyódnak és minden reményünk abban, hogy ez új életre vágyódás, mely a vérzivatar zürzavarából emberileg lehető gyorsasággal kivesszen, megadja a nemzetnek az ehhez való új vezető erőket

is. Az idők szelleme szerint való új erőket.

Amidőn ilyen erőként értékeljük Pallavicinit, a Wekerle nagyszerű tekintetét is értékelnünk kell a tényben, hogy Pallavicinit nem engedte el maga melől.

A fiatal Pallavicini az öreg Wekerle mellett nekünk olybá tűnik, mint éppen Gladstone mellett és szintén a harmadik miniszterelnöksége idején azok a kiválókatott ifjú erők, akik — mint egy szellemes publicista aposztrófálta a helyzetet — a megfontoltságban hozzáregedtek Gladstonehoz; ám Gladstone öreg-sége, ez az örökké ruganyos örökség csak lendületet adott a fiatal-ságuk munkakedélyének. Itt írtam meg hetekkel ezelőtt, hogy Pallavicini legjobb ajánlólevele, hogy Andrassy az irásztala melől engedte el a miniszterelnökség államtitkári asztalához.

Ez ajánlólevél most igen jelentékenyen igazolódott azzal, hogy Wekerle el nem engedte az asztaltól. Am a legtökéletesebb igazolást a kialakuló közvélemény adja, Pallavicini napról-napra való működése után állapítván meg, hogy ez érdekes, energikus és mégis csupa szív, mindig a dolgok lényegét néző és a dolgok mögött álló embereken is átlátni tudó, friss erejű kormányférfiura még igen érdekes jövőt ígér.

„Minden századikat.”

„Akkik börtermésük hányadát már fölajánlották!

— szept. 8.

Az emberszeretett hegyéről megindult egy porszem, hogy mire a jótékony-ság völgyébe leér, minden, nemesen érző lelket magával sodorva hatalmas görgetéggé formálódjék.

Ma egy hete láttak napvilágot gr. Széchenyi-Wolkenstein Ernőné és gr. Széchenyi György főispánunk kérés szavai és ma már nagy eredményekről számolhatunk be.

„A minden századikat” mozgalom kezd ciklopsi arányokat ölteni. A jótékony gárda tömören, egyöntetűen, a megszokott régi buzgalommal siet az áldozatkészség szolgálatába állani, nemcsak kötelezős-szerűen, de a szeretet melegevel, szívből adva abból, amiből nekik a Teremtő teremtő ereje bőségesen adott.

Egyelőre 65 név sorakozik büszkén egymásután hirdelve Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokosainak haza és emberszeretettét.

Hegyelőre 65 név, de még na-

gyon de nagyon sokan lesznek, akik ezután következnek.

Nyert értesülésünk szerint eddigelő a következők jelentették be adományaikat „Minden századikat” mozgalom vezetőségének.

Bratján Farkas István, Besenyei Mengersen báró, Bogár Ferenc, Blumenfeld Jenő, Csizó Ferenc, Cziráky István, Enyedi Andor, dr. Erős János, Fenczik N. Győző, Guttman Mór, Gombos József, Hegedűs Sándor, dr. Harkányi János, Hrabóczy Kálmán, Halász Pál, Hodossy Mihály, Hammsberg Jenőné, Anna, Helén, Jungendfeld Károlyné, Kádár Gyula, Kiss Dániel, Kresselbauer Maximiliana Karolineum főnöknő, Katona György, Kincsesy Péter, Keleti Jenő, ifj. Lefkovicz Samu, Lizáry Kálmán, Leczko István, Meskó Elek, gr. Malott Nándor, Máriaassy Ödön, Máriaassy László, dr. Molnár János, öz. Priboda László, Payer Ferenc, Papp Sándor, Pécsey Elemérné, Patnoky Ferenc, Répássy Miklós, Rieck Gusztavné, gr. Sennyey Béla, gr. Sennyey Géza, Sándor János, br. Sargogna János, br. Scheil Ferenc, Schmidt Géza, Spotkovszky Károly, gr. Széchenyi Wolkenstein Ernő és neje, Szinyey-Merse Blánné, Szakó János, Szomjas Gusztáv, gr. Széchenyi Bertalan, Szigethy József, Szigethy Miklós, Szirmai Mária és Sarolta, Terényi Henrik, Tóth Alajos és neje, öz. Viadár Emil, br. Vécsey Ferenc, hg. Windischgrätz Lajos, Zsély Andor, Zehy M. skó Jakab.

Emelték a bérkocsi díjakat

Megtörik az önkénykedéseket.

— szept. 8.

A bérkocsitulajdonosok kérvénnyel fordultak a városi képviselőtestülethez, hogy számolva a háború okozta súlyos megélhetési és anyagbeszerzési nehézségekkel részükre magasabb viteldíj tarifa állapításuk meg. A képviselőtestület, a bérkocsisok által eléggé meg nem hálálható nobilis módon nem emelte érvényre az előadói javaslatot, hanem teljességében helyt adott az előterjesztett kérelemnek és a kivánságnak megfelelő módon állapította meg a viteldíjakat. A bérkocsisiparosok óhajban tehát lelkük szerint teljesült, azonban nagyon sok kérdés maradt továbbra is nyit, olyan kérdések, amelyek az utazóközönség

szerpontjából sürgős orvoslást kívánnak.

A képviselőtestületi ülésen akadt sok olyan felszólalás, amely e kérdések elevevébe vágott, azonban egyik sem ölelte fel a publikum kívánalmait. Megmaradt továbbra is ijesztő rámként a multak példája: a bérkocsisaink előtt teljesen ismeretlen szolgáltatásosság. El tudnánk egyik kéznél ujain számolni azokat, akik a közönség kivánságának minden inquisitionális faggatás nélkül eleget tessnek. — Ha valakit sürgős elintézni való arra késztetnek, hogy az újbéli Nőék bárkált igénybe vegye, annak mielőtt a kocsiiban helyet foglalhatna a keresztkérdések öszönére kell megfelelnie.

„Ott tetszik-e maradni? Kell-e várni? Meddig kell várni? Miért nem tetszik a másik kocsiat hívni, az is szabad.” — Ezek az általános kérdések. És ha a szegény deliquens a bérkocsis urnak nem tetsző feleletet adott, akkor elő jött a kifogással: „Sajnálom, nem mehetek.” „Rendelve vagyok, temetésre kell mennem” és végén a jó öreg ágyu: „Napos vagyok.” — Az utas mit tehet egyebet, tovább ment a másik kocsihoz, ahol a szenvedés fokozottan e örök kezdődött. És ez ellen az aziai állapot ellen jogorvoslat eddig nem volt. A publikumnak ugyanis nem lévén ideje a szemszedett hazugságokat a bérkocsisokra reabizonyítani, azok vigán üzhették galadásáikat.

Az sem utolsó bűneik sorozatában, hogy háshoz rendelésnek, idejében egyik sem tett eleget. Ha valakinek 7 óra reggelre kocsi kellett és valamelyiket arra az időre megrendelte; úgy bizonyos, hogy vagy lekészte a vonatot, vagy két órát várakozott az állomáson. A bérkocsisoknak ugyanis az volt az irányelvük, mennél több fordulót csinálni. Hogy ezt elérhessék 7 óra helyett már 6 órakor ott voltak a megrendelés lakásánál és ha az a szegény pa-as nem akart gyalog kísértálni, úgy kénytelen volt már hat óra- kor kihajtatni az állomásra. Aki pedig nem volt hajlandó a fiakeres uraknak alá vetni magát és ragaszkodott a megrendelés szerinti időhöz, az bizony ítélet napig is várhatta volna a rendelt bérkocsit. A rossz pasasnak a jó fiakeres bécsi többé még a háza tájékára sem nézett. Sőt foljgyezteték ő kelmét a renitens utasok fekete listájára és az ő számára nem létezett többé bérkocsi.

A teljesített munka sem állott sohasem arányban az anyagi ellenszolgáltatással. Nehogy félreértssük egymást, sohasem a munka volt kic- osi, hanem mindig a fizettség volt

as. Bármennyit adott az utas a vitelért, mindig volt valami jogom a többel kérsére. Hol a széna árak emelkedtek, a sab ára szökkenet el érhetetlen magasságra, hol asznap fizesett ki horribilis összeget kocsijavításért, avagy nagyon göröngyös volt az út, túl meleg volt, nagyon hideg volt, eggyssal mindig akadt valami. És aki csengő ércsel nem honorálta a kifogásokat, az dula-kodhatott a cifra szitkók ösznében.

Folytathatnánk a miszériák felsorolását a végtelenség át. Állításaink igazolásul elsorolhatnánk a rendőri büntető bíróság ítélet tömegét. Nem tesszük. Nem pedig azért, mert bizony számunk arra, hogy a város képviselőtestületének bökesüségét példás viselettel fogják megköszönni a bérkososok, másrészt mert tudjuk, hogy erős rendszabályok, ellenőrző módszerek készülnek, amelyek hivatva lesznek az utasó közönség érdekeit az esetleges renitenkedéssel szemben megvédeni.

A tüdőbetegekért

Az alispán felhívása a vármegye társadalmához.

— szept. 8.

A haroterek golyószápora napról napra pusztítja hazánk férfi anyagának diszt-ejét.

A golyó ütötte sebek, a különböző öldöklő szerszámok között azonban méltó helyet kér a tüdővész bacilusa, mely igralmatlanul szedi áldozatait az itthoni bákés fronton is.

És amint az emberséges szívek igyeksznek a béke megteremtése által a háboru borzalmaikt megszüntetni, épügy iparkodnak melegen érző emberek gyógyhelyek, szanatóriumok által a tüdővész terjedését megakadályozni.

Ezt a célt szolgálja vármegyénk alispánjának, Dóku Gyulának alábbi felhívása, melynek bizton hisszük meg lesz a kellő fényes eredménye is. A társadalom nem fog elárkózni azon megasztos cselekedet eől, hogy koronáival megapozza, felépítse a tüdővésszek gondozó intézetét.

A vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi március 28-án tartott közgyűlésében 22—4636—1917. számú véghatározatával kimondta, hogy az emberséget pusztító tüdővész leküzdése céljából szükségesnek látja, miszerint a vármegye területén, a társadalom minden rétegének bevonásával egy „Tuberkulózis ellen védekező egyesület“ alakíttassék.

A most folyó világháboru tetemes pénzáldozatot követel az államtól és így nincs abban a helyzetben, hogy egyedül létesítsen oly intézményeket, melyek e rettenetes kór csökkentését előz-
sák, mindazonáltal a m. kir. belügyminiszterium kiltatása helyes az állam anyagi támogatását is. Ezen hozzájárulás mérvét azonban a társadalom érdeklődésének

és anyagi áldozatai nagyságának arányában óhajta megessabni.

A társadalom vezetőire hárul tehát a feladat, hogy vármegye lakosságának érdeklődését az ügy iránt felkeltve, minél több hívet szerezzen, akiknek anyagi támogatásával megépíthesse és fenntarthassa mindazon intézményeket, melyek az emberséget legnagyobb mértékben pusztító betegség leküzdésére hivatva lesznek.

Megjegyezzük, amiről annak idején hirt is adtunk, hogy városunkban már működik a dispensair.

A működése azonban biztosítva pinos és csak a társadalom adakozása folytán lesz az meg. Az adományok az adóhivatalba fizesendők be. Alapító tagdíj eggysszermindenkora legalább 50 korona, rendes tagdíj évenkénti 2 korona, pártoló tagdíj évi 1 korona.

Az egyesület alakuló kösgyűlése szeptember 10-én lesz. Vett értesülés szerint elnökönk gróf Mailáth Józsefné öngyméltóságát, elnökönk Sáfáy Sándor gróf ömöltóságát igyekszek az intézőség megnyerni. Alelnökönk, alelnökök és helyi bizottságok, pénztárnok, titkár választása lesz az értekeslet teendője.

Miért drága a harisnya?

Ezt is kicsempézik már!

— szept. 8.

Körülbelül másfél esztendeje, hogy a hatóságok szűleskörű intézkedéseket tettek az élelmiszereknek kicsempészése ellen. Akkor természetesen még bővíben volt minden, nem éreztük tehát annyira a hiányt, de ennek dacára szigoru intézkedéseket kellett tenni, hogy a város lakossága számára szállított élelmis-
oikket ne vigyék el lelketlen kufarok idegen helyekre. A csempészből élők persze mindenféle uton-módon próbálkoztak a tilalmat kijátszani. Mivel nemcsak a vasuton, hanem a postán is figyelemmel kísérték az összes szállítmányokat, apró, bilós és félkilós csomagokban adogatták fel a listet s így sok száz métermászától fosztották meg bennünket. Csak nagynehezen sikerült ennek a manipulációnak végét vetni, még pedig olyképen, hogy a postán minden egyes csomagot gondosan átvizsgáltak s így megállapíthatták, melyikben van list és melyikben nincs. S ahol listet találtak, alkalmazták is a legszigorubb büntetéseket.

A list és általában az élelmiszero-csempészetnek ilyenformán elejét vették. Van azonban másféle portéka is, melyet mostanában vigan száhitanak el Ujhelyből. Ezek a portékák a textil ipar termékei. A csempészek most már természetesen óvatosabbak. Nem szállítják

azokat nagy csomagokban, mert essel magukra irányíthatnák a figyelmet. Ők már tanultak a saját kárakon. Megelőgessnek assal, hogy egy- és félkilogrammos csomagokért kapják a szép pénzt, tehát igr csomagjelük a kicsempészendő harisnyákat és más szövött árukat. Naponként óriási mennyiségű portéka hagyja igr el a várost. A nagy keresletnek megfelelően horribilis magasságra emelkedik ezeknek ára, mert a csempészek nem fukarok. Ő nem! Őt fizesnek, — mint a köles — béke időben. És miért ne fizesnek? Azok szállítanak, az nem némi a pénzt, annak van elég. Az 50 filléres harisnyáért azért kell 7—8 koronát fisesünk és a magas ár dacára sem tudunk mindig vásárolni.

A hatóságoknak tehát erre is ki kellene terjeszteni figyelmüket és meg kellene akadályozni, hogy csak az árukat is kicsempézzék a városból. A csomagok persze csak kivételtel Budapestre mennek, ahonnan B'c-be vándorolnak. — A körüljáró ezuttal fordított utat tesz meg. Elelőtt jött az áru Bécsből direkt, vagy indirekt uton — Budapest ériutésével — ide. Itt jól felhalmozódott az anyag. Most azután megindul a forgalom innen Budapestet át B'c-be. S ha a hatóságok nem találják módot a kicsempészés megállítására, rövid idő múlva még 20 koronáért sem kaphat az ember eggyár silány minőségű harisnyát s a telen mezilábra hushatja fel papirtalpu cipőjét.

El kell halasztani a kihágási ügyek tárgyalását.

Az árdragítóknak nincs paródn!

— szept. 8.

Ugron Gábor belügyminiszter a következő érdekes és nagyfontosságú rendeletet küldte Zemplénvármegye alispánjához:

Ma már fölösleges megokolni, hogy a magyar nemzetnek a létért folytatott-erős küdelmében minden munkás kezre szükség van. Senki egy órára sem odáshatja el kisse, bitt munkafeladatának megoldását, anélkül, hogy az összeségnek, a köznek, ne ártson.

Ebből az okból viszont senkit egy órára sem szabad munkaidőben elvonni. Nem szabad munkaköréből elvonni munkafeladatától, az olyan munkást, dolgoz embert, akinek a hatóság előtt folyamatban levő, tárgyalandó, vagy már le is tárgyalt ügye halaszthatatlan intézkedést nem igényel.

Esért e'rendeli a belügyminiszter, — hogy a rendőri büntető bíróságok:

a mesőgazdasági, gyári műhely- és minden más munkás ellen, továbbá kisgazdák, iparosok s mesterek ellen levő kihágási ügynek tárgyalását, az elévülési időn belül olyan időre halassák, amikor a me-

sőgazdasági, illetőleg gyári stb. munkák esznetelnek, vagy befejezést nyertek. A szabadságvesztés — el-szárás — büntetés végrehajtását 3 hónapra kell elhalasztani és 8 nap múlva is az elévülési kikerülésének tekintetöbe vételével az eljárs csak akkor kezdőd fogamatba, ha az elítélt halaszthatatlan mesőgazdasági, vagy hadieit szolgáló más munkát nem végez.

Kivételt képeznek természetesen a notórius osavargók, szokásos büntöttesek, közzéveszélyes munkakerülők és általában, akik a körendet és közbiztonságot veszélyesítik, valamint az árdragítás miatt, nemkülönbön a hadilapottal kapcsolatban álló, azsal ösznefüggő kihágás miatt elítélteknek a büntetése csak kivételes esetekben halasztható el.

Azok ellen, akik csak pénzbüntetésre vannak elítélve és abban a helyzetben vannak, hogy bár az tőlük köszadók módjára be nem hajtható, de azt mégis lefisesztetik és est épen azért nem tesszik, mert tudják, hogy a pénzbüntetésüket helyettesítő szabadságvesztés végrehajtása hivatalból elhalasztatit. az átváltotatott szabadságvesztést szintén végre kell hajtani.

Hogyan lehet

élelmiszert küldeni hadifoglyainknak?

— szept. 8.

Sokan szeretnének hadifogly horzátartósnak csomagban élelmiszert küldeni, de azt nem veszi föl a posta, mert kevés olyan élelmiszer van, mely a hosszú uton nem romlanék meg. Mint most értesülünk, a Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatalnak sikerült Oroszországban levő hadifoglyok részére nagyobb mennyiségű élelmiszert megszereznie Dániában. Az élelmiszerek bádogdobosokba zárt konzervekből állanak és igr nem romlanódk. A hivatal eneket a csomagotát 6 fős csomagolásban horza forgalomba és pedig:

As 1. számú csomag 3 doboz 1—1 kg. kondensált tejet tartalmaz és ára 16 K. 50 fillér.

A 2. számú csomag 2 doboz 1—1 kg. siros sertészhusból áll és ára 25 K. 50 fillér.

A 3. számú csomag 1 doboz 1 kg. siros sertészhust és 1 doboz 1 kg. kondensált tejet tartalmaz és ára 18 K.

A 4. számú 1 doboz 1 kg. kondensált tej, 1 doboz 1 kg. siros sertészhust, 1 doboz 1 kg. marhahus és 1 doboz fél kg. vaj, ára 36 K.

As 5. számú csomag pipadó hányból és egy pipából áll ára 12 K.

A 6. számú csomag saivart és oigartat tartalmaz, ára 36 K.

A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal (Budapest, IX., Üllői ut.) elvállalja ezeknek Dániában való megrendelését és gon-

A világ legdrágább, de eggysszermind legjobb szivarkahüvelyei

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ“

Vigyázat: Utánzatok vannak forgalomban!

Sodornl való papir ára 20 fillér.

„MELDER“

Talpalja cipőjét mindenki
ön maga

„MELDER“

SODRONY-TALPPAL.

Lyukas cipőn új talpat pótol!

Kellemes! Ruganyos! Zajtalan!

Él nem veszíthető! Xereskedőknek nagyforgalmi cikk!

Kapható nagyban a magyarországi vezérképvisletnél:

Weiszenlőw Zs., Budapest,

I. Lógodi-utca 50.

Telefon: 136—74.

Elsőrangú halcsontos és halcsont nélküli

F Ű Z Ó K

legujabb fazon szerint, valamint különféle
haskötők, hátegyenesítők, melltartók stb.

mérték szerint készülnek

LORBER SAROLTA
fűzőtermében Sátoraljaújhely, Kazinczy-utca 6. sz.

Saját készítményű kész fűzőkből nagy raktár.

Javítások és tisztítások pontosan készülnek.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen
védve.

Relter Oszkár
nagybecsereki ny. főkapitány és
fajbaromfi-tenyésztőnek
nagyszerű találmánya a

„PATKÁNIN“
patkányirtó-szer, (nem mérge) mely
emberre és háziállatokra nem ártalmas
sfőlmul minden 1 doboz ára 5 K,
más irtószert. mely elegendő körülbelül 60 patkány
kiirtásához. — Minden dobozhoz
használati utasítás van mellékelve.
Ismertető prospektust, melyben le van
írva, hogy különféle nagyságu gazda-
ságban hány adag használandó, —
kérésre ingyen küld a PATKÁNIN
gyár egyedüli elárúsítója, a Torontáli
Agrárbank Részvénytársaság Nagy-
becsereken.

Viszketegség, Sömör, Rüh

leggyorsabban elmulasztja a
Dr. Fleisch-féle eredeti

„BARNA-ZSIR“

Ninos ssaga, nem pisakit. Min-
dig eredeti pecsétos Dr. Fleisch-
félet kérjünk. Próbátégely 1-60
K, nagy tégely 3 K, családi
tégely 9 K. — Kapható a hely-
beli gyógyszerárakban, vagy
direkt a készítőnél rendelhető.

Dr. FLEISCH E.

„Korona“ gyógyszerára Győr.

Palicskó János

szobafestő, tapétázó és mázó.

Első rendű munka a legszebb festőminták és tapetaszerű
festésekből a legmodernebb kivitelben.

Feltűnő ujdonságok! Legjobb anyagok!

Száka. Sátoraljaújhely, Kossuth Sajos-utca 15. szám

Landesmann M. és Társa

≡ könyvnyomdája és papirkereskedése ≡
SÁTORALJAUJHELY, KAZINCZY-UTCA 5. SZ.

Levélpapírok, számlák, fal-
ragaszok, meghívók, név-
jegyek és egyéb nyomdai
munkák a legpontosabban és
jutányos árban készíttetnek

„Felsőmagyarországi Hirlap“ kiadóhivatala.

TELEFONSZÁM 10 Hirdetések jutányos árban felvétetnek TELEFONSZÁM 10